Kaupunginvaltuusto 19.4.2021

Valtuutettu Laura Rantanen ym. aloite: Vammaisvaikutusten arviointi kuntoon Turussa

Eduskunta ratifioi lopulta YK:n vammaisyleissopimuksen vammaisten henkilöiden oikeuksista vuonna 2016. Sopimus velvoittaa huomioimaan vammaisten henkilöiden erityistarpeet ja takaamaan vammaisille ihmisille samat mahdollisuudet osallistua yhteiskunnallisesti kuin kaikille muillekin.

Perustuslain mukaan kaikkia ihmisiä on kohdeltava yhdenvertaisesti, eikä ketään saa syrjiä. Myös yhdenvertaisuuslaki kieltää syrjinnän.

Kuitenkaan vammaisten ihmisten yhdenvertaisuus ei vielä käytännössä toteudu. Sitä voisi lisätä vammaisvaikutusten arvioinnilla ja siihen liittyvillä mittareilla.

Käytössä ei ole kattavaa ja systemaattista tietoa päätöksenteon vaikutuksista vammaisiin eikä vammaisista ihmisistä ole tähän mennessä saatu riittävästi tietoa elämän eri osa-alueilta.

Vammaisvaikutusten arviointi toisi vammaisten ihmisten elämään nykyistä enemmän oikeusturvaa.

Usein vammaispolitiikassa keskitytään sosiaali- ja terveyspalveluihin, vaikka kattavampi eri elämänalueita koskeva arviointi olisi tarpeen. Mallina voi käyttää esimerkiksi niin ikään erittäin tärkeää lapsivaikutusten arviointia, joka Turussa on jo vakiintuneessa käytössä.

Olisi tärkeää selvittää esimerkiksi työllisyyspolitiikan ja palveluiden vaikutuksia vammaisiin ihmisiin Turussa. Vammaiset ihmiset työllistyvät muita ihmisiä huonommin, ja kun työllistymisen rakenteelliset esteet saadaan selvitettyä niitä voidaan alkaa purkaa.

Tärkeintä on miettiä toimenpiteitä, joilla vammaiset ihmiset työllistyvät entistä paremmin Turussa. Myös muun muassa rakennusten esteettömyydessä on Turussa vielä paljon kehittämistä ja korjattavaa.

Yhdenvertaisuuden toteutuminen esimerkiksi työllistymisessä voisi edellyttää tässä vaiheessa positiivista erityiskohtelua, josta säädetään yhdenvertaisuuslaissa.

Esitän, että Turun kaupungille laaditaan malli, suunnitelma ja mittarit vammaisvaikutusten arvioinnissa kaikilla hallinnonaloille.

Vammaisten ihmisten oikeuksien vaikutusten arviointi pitää tehdä kaikessa päätöksenteon valmistelussa, jolla on vaikutuksia vammaisten ihmisten elämään.

Vammaisvaikutukset on arvioitava vammaisia henkilöitä osallistaen. Tämän täytyy tapahtua riittävän aikaisessa vaiheessa päätöksentekoprosessia vuorovaikutteisesti.

Rantanen Laura (VIHR)

Kannattajat (14 kpl)

Hersi Muhiadin (VAS)
Lundén Merja (VAS)
Sarlund Katri (VIHR)
Uusitalo Mervi (VAS)
Weber Konsta (VIHR)
Oksanen Riikka Marketta (VAS)
Andersson Janina (VIHR)
Sundqvist Mikaela (VIHR)
Vähä-Heikkilä Matti (VIHR)
Ratilainen Niina (VIHR)
Auvinen Jaana (JA)
Laine Lassi (VIHR)
Mustonen Hannele (KOK)
Lumme Riina (VIHR)